

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของชาติ มีความมุ่งหมายเพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา และเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา โดยคำแนะนำของสภาการศึกษาเมื่อคราวประชุม ครั้งที่ 2/2553 วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 จึงกำหนดเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ให้มีการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา เกิด ความคล่องตัว ให้มีประสิทธิภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจาย อำนาจสู่เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ตามมาตรา 37 เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป อันจะก่อให้เกิด ความคล่องตัว มีอิสระด้านการบริหารจัดการ ในระดับปฏิบัติการ โดยเฉพาะการใช้ฐาน โรงเรียน (School Based) เป็นหน่วยสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 เช่นเดียวกัน และในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ระบุไว้ใน มาตรา 22 ถึง มาตรา 30 ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน และกระบวนการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน สรุปได้ว่าบทบาท สำคัญของสถานศึกษาต้องยึดหลักตอบสนองต่อผู้เรียน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการเรียนการสอน ต้องจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้เหมาะสมกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน มุ่งเน้นประเมินพัฒนาการของผู้เรียน

ความประพฤติกและพฤติกรรมกรเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม วัตถุประสงค์และประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับและรูปแบบการจัดการศึกษา หากเปรียบเทียบงานแผนงานเป็นสมอ เป็นแผนที่ เป็นเข็มทิศของชีวิต งานวิชาการก็คือหัวใจของสถานศึกษา ที่มีความสัมพันธ์กับงานแผนอย่างแยกกันไม่ได้ การจะบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสัมฤทธิ์ต้องตระหนักว่าหัวใจของการจัดการศึกษาคือผู้เรียน หากจะดูว่างานวิชาการ โรงเรียนใดเป็นอย่างไรดูได้จากนักเรียนในโรงเรียนนั้นๆ

สถานศึกษานับเป็นหน่วยขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาที่สำคัญ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแกนนำพาจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นผู้ที่มีภาระรับผิดชอบในการบริหารจัดการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม สามารถจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะที่เป็นที่น่าเชื่อถือศรัทธา ในการส่งเสริม สนับสนุนผลักดัน กระตุ้นและจัดการให้ครู นักเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย หรือเป็นการรับผิดชอบภาระงาน และใช้ความสามารถที่เหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทที่ปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จอย่างโดดเด่นกว่าผู้อื่น ซึ่งเรียกว่า สมรรถนะ (Competency)

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2550 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2551, หน้า 32) มาตรา 49 กล่าวถึง บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้ที่อยู่ในสภาวะลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่นการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชนการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

ในปัจจุบันการปฏิบัติงานในสถานศึกษานั้นให้สมาชิกเป็นส่วนหนึ่งของทีม และสายการบริหารนิยมแบบราบมากกว่าเป็นแบบปิรามิด ตลอดจนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน โดยยึดกิจกรรมที่ดำเนินการกับผู้เรียนเป็นสำคัญ จะสามารถช่วยให้การทำงานบังเกิดผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 10-13) จึงมีความจำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการคุณภาพและสนับสนุนการพัฒนาปรับปรุงสิ่งต่างๆอย่างต่อเนื่อง หรืออาจกล่าวได้ว่าสมรรถนะนั้นเป็นอาวุธสำคัญคู่กายที่มีอยู่ในตัวตนของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพอันจะนำไปสู่ความสำเร็จได้ แนวความคิดเรื่องสมรรถนะ (Competency) จึงเข้ามามีบทบาทและถูกนำมาใช้ ในการจัดการสถานศึกษาศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

มากขึ้น เหตุเพราะการกำหนดสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องกำหนดให้สอดคล้อง เชื่อมโยงกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของหน่วยงาน อีกทั้งยังนำหลักการแนวคิดมาใช้ในการ กระบวนการด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในหลายมิติ (อากร ภูวิทย์พันธุ์, 2548, คำนำ) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องใช้ความสามารถที่มีอยู่และที่ซ่อนเร้นอยู่มาบริหาร จัดการการศึกษาและภาระงานที่รับผิดชอบอยู่ให้บังเกิดผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ยิ่งขึ้น

ปัญหาการบริหารและจัดการศึกษาที่ผ่านมา มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ที่สะท้อนการบริหาร จัดการศึกษามีมากมายทั้งด้านคุณภาพนักเรียน ด้านการปฏิรูปการศึกษา ด้านหลักสูตรการสอน และ ด้านหน่วยงานทางการศึกษา รวมทั้งสถานศึกษา เสียงสะท้อนที่มีต่อการบริหารและจัดการศึกษาที่ สื่อมวลชนนำมาพาดหัวข่าวเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้ ด้านคุณภาพ เช่น ผลการวิเคราะห์คะแนนสอบ ทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2552 (สอบ กุมภาพันธ์ 2553) ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 วิชา มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 23.98 - 46.47 (สถาบันทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ องค์การมหาชน มิถุนายน 2553) ด้านปัญหาโรงเรียน เช่น ตัวแทนครูพึงชมการปฏิรูป การศึกษาไม่คืบหน้าเพราะผู้บริหาร ด้านปัญหาหลักสูตรการสอน เช่น หลักสูตรท้องถิ่นจะไปทาง ไหน ด้านเขตพื้นที่การศึกษา เช่น ถึงเวลาปฏิรูป ศึกษาพิเศษ ด้านการบริหารจัดการศึกษา เช่น ถาม หาคุณภาพโรงเรียนสองภาษา ด้านการปฏิรูปการศึกษา เช่น โรงเรียนพร้อมปฏิรูปหรือยัง

จากรายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้อัตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2551-2552 (สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ) ผล การประเมินภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการเป็นคนเก่งของผู้เรียน คือ มาตรฐานที่ 4 เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์/สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และมีวิจารณญาณ อยู่ในระดับ พอใช้ มาตรฐานที่ 5 เกี่ยวข้องกับความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับดี และมาตรฐานที่ 6 ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและพัฒนา จัดอยู่ในระดับ ดี เมื่อเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพคะแนนเฉลี่ยรายมาตรฐานของ สมศ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางและให้ความสำคัญ ของมาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมุ่งหวังให้โรงเรียนมัธยมศึกษาได้ใช้ในการ ประเมินความจำเป็นพื้นฐาน เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มี คุณภาพสูงสุด รวมทั้งเป็นเครื่องมือให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาใช้ในการบริหารจัดการและสนับสนุนให้โรงเรียน พัฒนาเข้าสู่มาตรฐานได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ตรงตามสภาพที่แท้จริงของโรงเรียนด้านวิชาการ 7 ภารกิจ ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การบริหารงานวิชาการ

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
6. การแนะแนวการศึกษา
7. การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ

(เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 หน้า 5)

ประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาจึงกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 2) เป็นกรอบกำหนดแนวปฏิบัติด้วยความมุ่งมั่นและความหวังว่าจะนำไปสู่การจัดการศึกษาของชาติอย่างมีคุณภาพสามารถพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาลำดับดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นจำนวน 18 มาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 3) จำแนกได้ 3 ด้าน คือ ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการเรียนการสอนและมาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งมาตรฐานด้านผู้เรียนมาตรฐานที่ 1 ได้กล่าวถึงผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยบ่งชี้ถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูต่อเวทีความเมตตา กรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด และค่านิยมแห่งความเป็นไทย

อาจกล่าวได้ว่า เด็กจะเรียนได้ดีหรือไม่นั้นจะขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายของงานวิชาการและสามารถปฏิบัติภาระหน้าที่ตามกรอบงานที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพจากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาสมรรถนะการบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ทราบว่สมรรถนะการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการนำมาปรับปรุงและพัฒนาตนเองในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 7 ด้าน ตามความคิดเห็นของครู ได้แก่
1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารงานวิชาการ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ 5) การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
6) การแนะแนวการศึกษา 7) การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนของครูผู้สอน และประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ครูที่มีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยมุ่งศึกษาระดับความสำเร็จในการบริหารงาน โรงเรียนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามกรอบการบริหารงานวิชาการมาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารงานวิชาการ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ 5) การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน 6) การแนะแนวการศึกษา 7) การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 18 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2553 มีข้าราชการครู ทั้งหมด จำนวน 579 คน (ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2553)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอน ตามตารางการเลือกกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ค่าความเชื่อมั่น 95 % ได้ 226 คน

3. ตัวแปร

ผู้วิจัยผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

3.1 ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ความเห็นของ ครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น

3.1.1 ประสิทธิภาพการสอน

- ต่ำกว่า 5 ปี
- 5 ปี ขึ้นไป

3.1.2 ประสิทธิภาพการในการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

- ต่ำกว่า 5 ปี
- 5 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาตามกรอบการบริหารงานวิชาการมาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่

- 1) การวางแผนงานวิชาการ
- 2) การบริหารงานวิชาการ
- 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 4) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
- 5) การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
- 6) การแนะแนวการศึกษา
- 7) การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ

4. ขอบเขตด้านเวลาและสถานที่

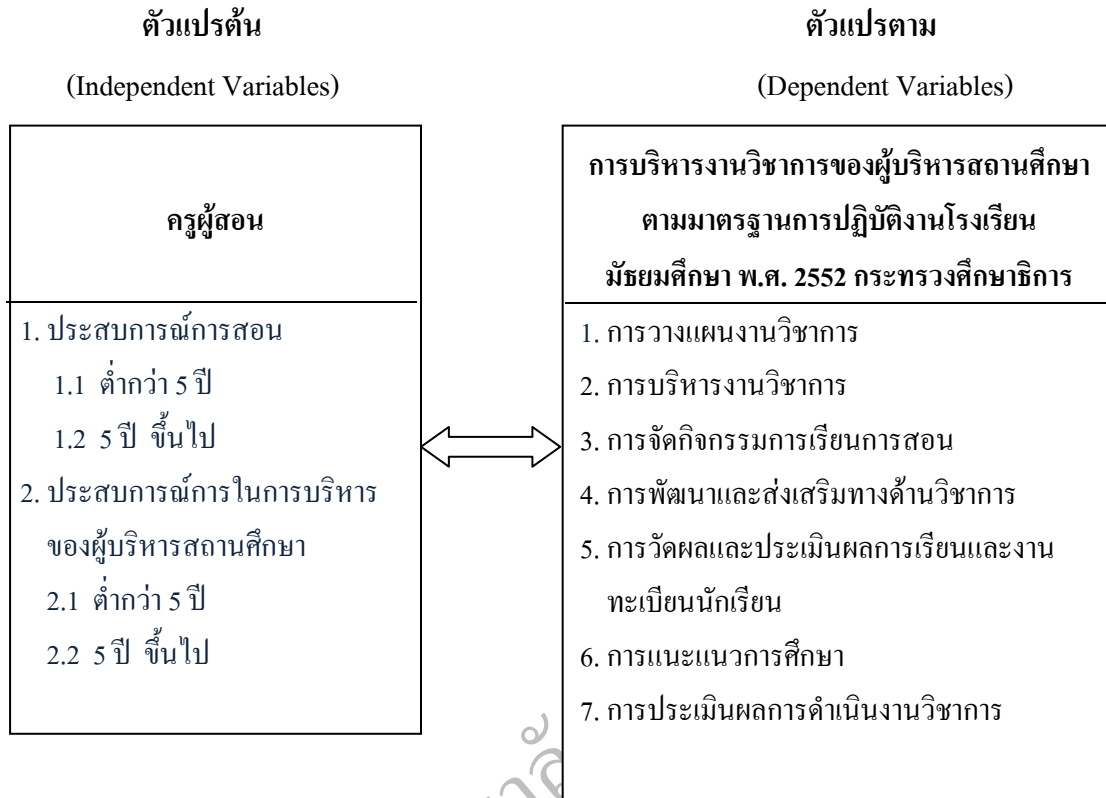
ทำการศึกษาในปีการศึกษา 2553 ใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาเขต 10

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐ จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของครู งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและเปรียบเทียบ
โดยมี ครูผู้สอนเป็นตัวแปรต้น และสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
กรอบการบริหารงานวิชาการมาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นตัวแปรตาม แสดงไว้ดังภาพที่ 1.1

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีคำศัพท์เฉพาะ ดังนี้

ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด ความเข้าใจเฉพาะบุคคล ที่แสดงออกโดยการพูดหรือการเขียนโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และข้อมูลข่าวสารที่ตนมีอยู่

สมรรถนะการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานวิชาการในการ การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนและกระบวนการจัดการศึกษา บทบาทสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความรู้และพัฒนาตนเองได้ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการเรียนการสอนต้องจัด

กิจกรรมส่งเสริมให้เหมาะสมกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมี ประสิทธิภาพสูง และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1. การวางแผนงานวิชาการ 2. การบริหารงานวิชาการ 3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ 5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน 6. การแนะแนวการศึกษา 7. การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ครูผู้สอน หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐ หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงาน การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา เฉพาะในสังกัดของรัฐบาล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สำนักบริหารงานการ มัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง 7 ด้านคือ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาและ ส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน การแนะแนว การศึกษาและการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ

การวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลและจัดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานวิชาการ การทำเอกสารคู่มือครู คู่มือนักเรียน การทำแผนงานวิชาการและการประเมินผล การดำเนินงานวิชาการตลอดจนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การกำหนดขอบข่ายงานและจัดทำแผนภูมิ การบริหารงานวิชาการ,การพรรณนางานวิชาการ การแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อบริหาร จัดทำและพัฒนาหลักสูตรและงานวิชาการ การนิเทศการใช้หลักสูตรและนำผลการนิเทศไป ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การจัดกลุ่มการเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการจัดตารางสอน การนำ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการและจัดการเรียนการสอนมีระเบียบ ปฏิบัติและแนวทางการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำ การใช้ การปรับปรุงหน่วย การเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดหา จัดใช้ บำรุงรักษาและ ส่งเสริมการผลิตสื่อการจัดการเรียนรู้ การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม

หลักสูตรและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาทางวิชาการอย่างน้อย 20 ชั่วโมงต่อปี การพัฒนาครูด้านวิชาการ การจัดบรรยากาศทางวิชาการ การส่งเสริมวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และประเมินผลการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ

การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน หมายถึง การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลการเรียน การจัดให้มีเอกสารและแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล การดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐาน การวัดผลประเมินผลการเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับงานทะเบียนนักเรียน

การแนะแนวการศึกษา หมายถึง จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในโรงเรียนเชื่อมโยงกับระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน การประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ด้านการแนะแนวศึกษากับโรงเรียนเครือข่ายภายในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและหน่วยงานภายนอกอื่นๆ และกำกับติดตามประเมินผลด้านการแนะแนวการศึกษาเพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในการแนะแนวการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการวางแผน และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผลร่วมกับครูและฝ่ายวิชาการ ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูเกี่ยวกับดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานวิชาการในปีการศึกษาต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยความคิดเห็นของครูต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทำให้ทราบภาวะผู้นำในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ว่าอยู่ในระดับใด อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาภาวะผู้นำ ของตนเองและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนรวมทั้งการพัฒนาคณาจารย์ เพื่อให้สามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป